

ה' שבט ה'תש"פ 31.1.20

מגזין מס' 563

ערב שבת פרשת בא

קשר-שבועי מאת הרב יאיר כלב

החייב כספך

'לא מושלם' בכיוון טוב

תמליל בעיבוד קל מתוך שיעורי הרב כלב

תקופתנו היא עידן של טשטוש ערכים גובר והולך... ובאשר אי אפשר לו לאדם להצטיין בכל התחומים (מדברי הרבי מליובאוויטש), הרי המחוייבות העיקרית המוטלת על כל יחיד ויחיד היא לעסוק כפי יכלתו (ולמעלה מזה...) בהדלקת אור חיובי יהודי, עבור עצמו ועבור זולתו.

וצו השעה זה, כיון שבבחינת פיקוח נפש הוא והצלת נפשות ממש, הרי נתבע הדבר מכל אחד ואחד, יהא מעמדו ומצבו האישי אשר יהא! וכבר אמרו חז"ל כי הטרוד ב'לפלוט' (תכנים חיוביים) אינו פנוי ב'לבלוע'...!!!

שורה תחתונה, יש לחזק בי ובאחרים את החידוש העצום הטמון בכל אחד ואחת מאתנו, היא תופעת ה'לא מושלם' המוסר נפשו על שליחות הדלקת האור. וכשמתימדים בזה שוב ושוב, הרי ניטעת בנו הידיעה וההכרה כי חיות חיובית זו לעולם ממתינה היא לנו בתוכנו בטהרתה (גם בזמנים חשוכים...), מייחלת ומשתוקקת להתגלותה...!!!

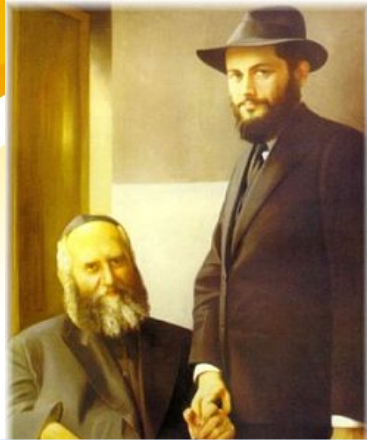
לוח שיסורים

"לא רק קביעות בזמן אלא גם קביעות בנפש..." (אדמו"ר הזקן) - היינו שיש לקבוע עתים ללימוד התורה, ליצור 'דופק לימודי' קבוע, ביום ובשעה, עד אשר יגלה האדם כי, לאמיתו של דבר, התורה היא לחם חוקו ומזון הנפש...

בימים האלה מקיים הרב כלב שיעור שבועי קבוע מידי יום חמישי בשעה 22:30 במושב חמד שבמרכז הארץ. השיעור משודר בזמן אמת בשידור חי באינטרנט, באתרנו: www.tanyaor.com.

הכניסה לישוב חמד בכביש (מס' 412) המוביל מבית דגן לאור יהודה, בכניסה למושב נוסעים ישר עד הכיכר, בכיכר שמאלה לרח' הזית – לקראת סוף הרחוב, לפני הכיכר הבאה - הזית 83 מצד שמאל. חניה בשפע מאחורי בית הכנסת שבהמשך שביל הכניסה לחצר. התכנסות כיבוד ושתייה קלה מ-20:45. לפרטים נוספים: שי גרציק 052-4-446-144.

בתמונה: הרבי הריי"צ (יושב) וחתנו רבי מנחם מענדל שניאורסון, לימים הרבי, נשיא דורנו

הכנה ל-י' שבט

יום ההילולא (הסתלקות) של הרבי הקודם מליובאוויטש, אדמו"ר הריי"צ, ויום קבלת הנשיאות של ממלא מקומו הרבי נשיא דורנו, רבי מנחם מענדל שניאורסון מליובאוויטש.

יום הסתלקות

י' בשבט ה'תש"י (1950) הוא יום הסתלקותו של הרבי הקודם, נשיאה השישי של חסידות חב"ד, רבי יוסף יצחק שניאורסון מליובאוויטש (הרבי הריי"צ). מידי שנה ביום הסתלקות הצדיק ('הילולא') נפתח 'שער' לשפע רוחני חדש היורד לעולם, נתינת כח להתעלות בעבודה הפנימית. אמנם הכנת הכלי לקליטת שפע זה היא ההתבוננות בפועלו של הצדיק בכלל ולימוד תורתו בפרט.

מסירות נפש על היהדות

בין קווי דמותו המופתית של הרבי הריי"צ, בולטת מסירת נפשו ללא חת על שמירת הגחלת היהודית תחת עולו של המשטר הקומוניסטי ברוסיה של אותם ימים. משטר אימתני זה חרט על דגלו דריסת והכחדת כל סממן דתי בכל רחבי המדינה. באותם ימים טרופים של חושך ומחנק, היתה זו סכנת נפשות כפשוטה להלך ברחובות בחזות יהודית בגלוי, וכל שכן לקחת חלק פעיל במאבק המחתרתי על המשך קיומה של היהדות ברוסיה. מדי יום ביומו חרפו חסידי הרבי נפשם על החזקת היהדות: הם חינכו את ילדי ישראל במחתרת ברוח היהדות, ערכו בריתות בחדרי חדרים, בנו בסתר מקוואות טהרה וקיימו בחשאי תפילות בציבור ושחיטה כשרה.

בשל פעולותיו ופעילות חסידיו, הלכה ונתהדקה סביב הרבי הריי"צ טבעת החנק מצד המשטרה החשאית הסובייטית, עד אשר נאסר ונידון למוות. פרטי השתלשלות הענינים ועד להצלחת הפלאית ויציאתו מן המאסר ומגבולות רוסיה אל 'העולם החופשי', מתועדים ומתוארים באריכות בדברי ימי חב"ד.

בעוד שליחיו הנאמנים נשארים ברוסיה וממשיכים שם במסירות נפש במלאכת הקודש, פועל הרבי גם בצאתו מרוסיה ללא לאות למען קיום וחיזוק היהדות בלטביה ובפולין, ולאחר מכן ביתר שאת וביתר עוז גם באמריקה. אף שעונה קשות בזמן מאסרו והיה שבור ורצוץ גופנית, נשאר הרבי איתן ברוחו, ועסק כל ימיו בביסוס והפצת היהדות עד ליומו האחרון.

מסירות נפשו של הרבי הקודם הניחה את היסודות לפעילות הכבירה שביסס והרחיב חתנו וממלא מקומו רבי מנחם מענדל שניאורסון, נשיא דורנו, אשר תחת שרביט הנהגתו התפתחה וצמחה הפצת היהדות למימדי ענק שלא נודעו כמותם בדברי ימי עמנו.

יום התוועדות והתקשרות

בריכוזי ובתי חב"ד שבכל רחבי תבל מציינים את היום הקדוש ומתוועדים, שבת אחים גם יחד, בדברי חיזוק והתעוררות לעבודה פנימית ובנגינת ניגוני נשמה חסידיים מעומק הלב.

ואחת מבני ישראל בדרישה תקיפה ובלתי מתפשרת (אם כי בדרכי נועם ובמאור פנים) לממש שליחות נשמתו כיהודי בעולם הזה – להתמסר כפי יכולתו למלאכת הדלקת "נר מצוה ותורה אור". 'כל יהודי הוא שליח', מדגיש הרבי, וחובה קדושה היא המוטלת על כל אחד ואחד לעורר בעצמו ובזולתו את נקודת היהדות, מבלי להתפעל מעניני העולם ומקשיי ומניעות חשכת הגלות. הרבי תובע יגיעה ונתינה עצמית בכל: בלימוד התורה

וקיום המצוות בכלל ובלימוד והפצת מעיינות החסידות חוצה בפרט. בהתוועדויותיו ובאגרותיו מחזק הרבי ללא הרף את ענין ההשפעה על הזולת במאור פנים (עניני יהדות אצל יהודים, וקיום שבע מצוות בני נח אצל אינם יהודים), תוך מיצוי היכולות והכשרונות האישיים. ולשם כך יש לרתום את כל המשאבים הגשמיים, כולל סממני הקידמה והטכנולוגיה המתחדשים ללא הרף, להופכם מרכבה לקדושה!

בשמשו דוגמא חיה, מעניק לנו הרבי באישיותו הכבירה השראה ונתינת כח להצליח במשימת כל המשימות ששכרה לא יסולא בפז – הזכות להיות שותפים למלך מלכי המלכים במעשה בראשית, היא ההתעסקות במלאכת תיקון העולם (הפנימי והחיצוני – בתוך האדם ומחוצה לו), מלאכה המזרזת את הגאולה האמיתית והשלימה בקרוב ממש.

מבואר בחסידות כי יום ההילולא הינו זמן המוכשר ועת רצון להתבוננות במעשיו, תורתו ועבודתו של הרבי. ללמוד מדרכיו ולהתחזק בקיום הוראותיו המאירות מדי שנה בשנה במשנה תוקף ובאור חדש ביום הסתלקותו. ביום זה מרבים בנתינת צדקה לחיזוק המוסדות הפועלים ברוח הוראותיו וכותבים לרבי 'פדיון נפש' לבקשת ברכה, אותו משגרים על מנת לקראו על ציונו הקדוש.

מדליקים ביום זה נר נשמה ולומדים פרקי משניות המתחילים באותיות שמו [כמנהג ישראל, ללמוד ביום האזכרה (יארציט) משניות לעילוי נשמת הנפטר. רמז למנהג – 'משנה' אותיות 'נשמה']. כמו כן לומדים את מאמרו האחרון, "באתי לגני", שימים ספורים לפני הסתלקותו ציווה להביאו לדפוס על מנת ללמוד.

"ובא השמש וזרח השמש"

במוצאי י' שבט ה'תשי"א, שנה לאחר הסתלקות הרבי הקודם (ולאחרי בקשות חוזרות ונשנות מצד חסידי חב"ד בכל רחבי תבל) קיבל לבסוף על עצמו הרבי נשיא דורנו את הנהגת תנועת חסידות חב"ד.

חיזוק ההתקשרות

בי' שבט מאירה נתינת כח מיוחדת לחיזוק ההתקשרות לרבי נשיא דורנו ששינה את פני היהדות בימינו לבלי הכר. וזאת יש לדעת, הרבי פונה אל כל אחד

עיקר העיקרים בשיטת חב"ד – עבודה בכוחות עצמו

אין על מי להסתמך ואין אצל מי להתפנק (הרבי הרי"צ)

"בכלל בחב"ד היתה התביעה שתהיה עבודתו של כל אחד ואחד בעצמו, ולא להסתמך על הרביים... "הכול בידי שמים חוץ מיראת שמים". אינני מסלק את עצמי חס ושלום מלסייע, לסייע כפי היכולת, אבל, כיון שהכל בידי שמים חוץ מיראת שמים, הרי, אם לא תהיה העבודה לבד (עבודה בכוחות עצמו), מה יועיל זה שנותנים 'כתבים', מנגנים ניגונים ואומרים לחיים?

הרבי (הרי"צ) היה אומר לפעמים: "אל תשלו את עצמכם..." צריכים לבד להפוך את השטות דלעומת זה והרתיחה של הנפש הבהמית – לקדושה."

(משיחת י' שבט ה'תשי"א)

הסיפור השבועי

תשובה ישירה

הרכבת עצרה בתחנת ויטבסק, והרב שניאורסון ראה שני אברכים צעירים ממתינים על הרציף. הוא חשש לגורלם והזמינם לעלות לקרון שלו, שנחשב קרון של נוסעים מכובדים. כשנכנסו לקרון גילה כי השניים הם רבי יוסף יצחק שניאורסון (לימים אדמו"ר הרי"צ מליובאוויטש), שהיה אז כבן עשרים ושלוש, ועמו הרב מענדל חן, רבה של העיר נייז'ין (נרצח כעבור חמש שנים, בידי כנופיות 'הלבנים' הי"ד).

השניים לא נסעו לחגיגות השלטון, אלא לעיר אחרת, אבל בהשגחה פרטית נזדמן להם לנסוע ברכבת זו דוקא, שבה נסעו רבים מהמוזמנים לחגיגות.

פניהם האציליות של הרבי והרב חן משכו את תשומת לבם של הנוסעים האחרים בקרון. ביניהם היה גם כומר בכיר, שהוזמן אף הוא לחגיגות בפטרבורג, והוא פתח עמם בוויכוח על אמיתות הדת היהודית מול הנוצרית.

הרבי הרי"צ והרב חן השיבו לו בטוב טעם, ופרכו את כל טענותיו. הרבי הציג שורה של הוכחות על זיופי האמת שנעשו ב'ברית החדשה', ועל הפרשנות המעוותות שהנוצרים מנסים לתת לפסוקי התנ"ך. עד מהרה נותר הכומר חסר מענה.

ואז, כשנסתתמו כל טענותיו, הרים את קולו והטיח בשלושת היהודים: "מדוע הרגתם את משיחנו?!".

דממה השתררה בקרון. פניו של הרב מצ'רניגוב החווירו. מאז ומעולם זו היתה תואנה מבשרת רעות. מי יודע מה הכומר מתכוון לעולל. רבי יוסף יצחק נותר ישוב במקומו, שליו ומאופק, וארשת פניו נחושה. הוא הישיר מבט בעיניו של הכומר והשיב נחרצות:

"באותם ימים העולם היה אמיתי. שום דבר לא חיפה על הזוהמה. אותו האיש היה בוגד וקיבל את עונשו!".

הוא ישב מכווץ, מנסה להיבלע במושבו. גלגלי הרכבת שקשקו מונוטונית, ומסביב נשמעו קולות שיחה שגרתית, אבל בעבורו, יהודי באותם ימים של האימפריה הרוסית, נסיעה ברכבת טמנה בחובה סכנות.

זה היה בשנת תרע"ג (1913), בשלהי ימי השלטון הצארי. כנופיות 'המאות השחורות', שזרעו אימה ברחובות וזכו לתמיכת השלטון, עשו פוגרומים אכזריים בקהילות היהודיות. באותו זמן הפוגרומים הגדולים כבר פסקו, אבל עדיין לא אחת התנפלו בריונים על נוסעים יהודים תמימים והשליכו אותם מחלון הרכבת הדוהרת.

הנוסע היה הרב מטעם של העיר צ'רניגוב, יצחק שניאורסון. במוצאו היה נצר למשפחת אדמו"רי חב"ד, אבל כבר נעשה אדם מודרני, בעל השכלה כללית, ולכן זכה לתמיכת השלטון. הוא משך למעלה את צווארון מעילו ושפתיו מלמלו תפילה, לבל ייתקל באותם פושעים רשעים.

על הנסיעה לא היה יכול לוותר. בעיר הבירה פטרבורג נערכו חגיגות גדולות לרגל מלאות שלוש מאות שנה לשושלת הצארית לבית רומנוב, והוא היה אחד המוזמנים.

כארבעת אלפים אורחים הוזמנו להשתתף בחגיגות. אלה נבחרו משמנה וסולתה של רוסיה: צמרת השלטון, אישי ציבור, ראשי ערים, מפקדי צבא ומשטרה ואנשי דת ותרבות.

מבט לעבר הנוסעים האחרים בקרון הרגיע קצת את רוחו. הללו נראו, על פי לבושם המהודר ונימוסיהם המעודנים, בעלי מעמד חברתי גבוה. ואולם הוא ידע שברכבת נוסעת קבוצת קצינים, שהוזמנה אף היא לאירועים, ורבים מאלה היו בוגרי 'המאות השחורות'.

לומר רק אדם בעל דעה יציבה. זה יהודי אמיתי, למוות ולחיים!"

הרב מצ'רניגוב נדהם. הוא לא העלה על דעתו שדוקא התשובה הישירה והנועזת של רבי יוסף יצחק תעורר הערכה גדולה כל כך בלב הכומר.

כעבור שנים, בשנת תרפ"ט (1929), נפגש הרבי הריי"צ עם הרב יצחק שניאורסון בפריס. במהלך שיחתם הזכיר לו הרב מצ'רניגוב את האירוע ברכבת, וסיפר כי הוא התפעל כל כך מהדברים, עד שסיפר זאת במפגש עם ראשי הציונות - אוסישקין, וייצמן וסוקולוב - והללו התפעלו גם הם מאוד מתעוזתו של הרבי ומנחישות רוחו.

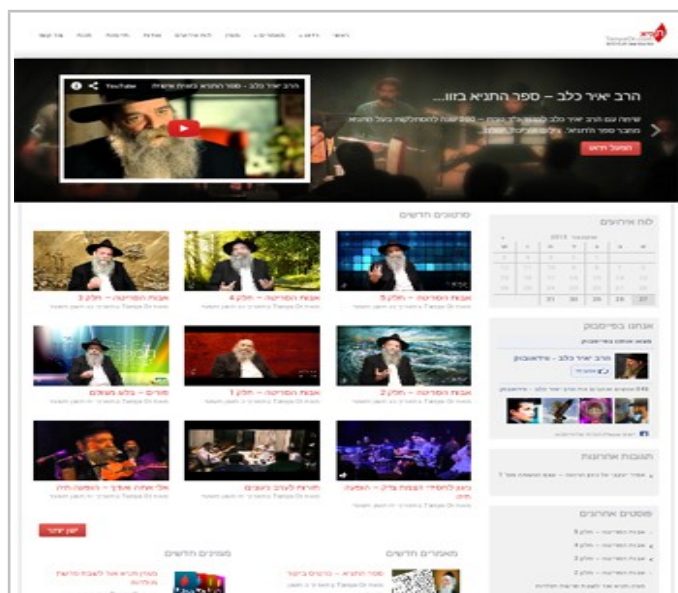
(על פי סיפורו של הרב שניאורסון ואיגרתו של הרבי הריי"צ)

(מתוך העלון השבועי שיחת השבוע)

רחש של תדהמה עבר בקרון. הנוסעים לא האמינו למשמע אוזנם. הרב מצ'רניגוב נבעת. הוא היה משוכנע שזה סופו של רבי יוסף יצחק. הוא השפיל את מבטו בחשש מפני הבאות. את המתח בקרון היה אפשר לחתוך בסכין.

הכומר התעטף בשתיקה. גם הנוסעים האחרים לא פצו פה. כך המשיכה הרכבת בנסיעתה, ובתחנה הבאה ירדו ממנה רבי יוסף יצחק והרב מענדל חן. הרב מצ'רניגוב נשם לרווחה, אך לבו עדיין הלם בפראות.

הכומר היה שקוע במחשבות, ובמשך זמן רב לא פצה פה. ואז פנה אל הרב מצ'רניגוב ואמר: "נראה שהצעיר הדתי והמלומד הזה הוא אדם ישר, מסוג האנשים שחיו בימי קדם וכבר אינם מצויים בימינו. תשובה כזאת יכול

התחדשנו!

בוטאו לבקר

באתר המשודרג

Www.tanya.com

”זאת התורה אדם” (במדבר יט', ד)

כשם שבאדם ישנם גוף ונשמה, כך גם בתורת ישראל ישנם גוף התורה (פשט הכתוב-’נגלה’) ונשמת התורה (פנימיותה, סודותיה ורזיה-’נסתר’). במדור זה מובא פרוט נושאי הפרשה על פי ’נגלה’, ובמדור שלאחריו יובא ביאורה של נקודה או של מספר נקודות מן הפרשה על פי פנימיות התורה.

נקודות עיקריות בפרשת בא

מכת הארבה

הקב”ה שולח את משה להתרות פעם נוספת בפרעה, ובה בשעה גם מודיעו כי יוסיף להכביד את לב פרעה כדי להפליא בו את מכותיו, מה שיביא להאדרת שם ה’ בעולם גם לדורות הבאים.

הפעם על משה להזהיר את מלך מצרים מפני מכת הארבה שמעולם לא נראתה כמותה במצרים וכמוה לא תהיה. הארבה (מין חגב מעופף ורעבתני) יכסה את שמי מצרים, וכשירד על הקרקע, יחסל כליל את מעט הצמחייה הרכה שעוד נותרה לאחר מכת הברד. חגבי הארבה שירחשו בכל מקום יחדרו גם אל תוך הבתים ויטרידו ללא נשוא את יושביהם.

לשמע הדברים דוחקים יועצי פרעה במלך כי ישלח כבר מארצו את עבדיו העבריים. אך פרעה מנסה שוב הצעת פשרה ושואל ”מי ומי ההולכים?” ושוב משיב משה נחרצות: **”בנערינו ובזקנינו נלך, בבנינו ובבנותנו בצאננו ובבקרנו נלך, כי חג ה’ לנו”**.

לכך פרעה אינו מוכן. הוא מודיע למשה כי מבחינתו אפשרית יציאת הגברים בלבד. ובראותו כי משה אינו מוותר ומתעקש על יציאת כל העם כולו, מגרשו פרעה מעל פניו.

משה נוטה את מטהו על ארץ מצרים. ולפתע מנשבת רוח קדים על הארץ, נושאת עמה במהלך הלילה נחילי ארבה אדירים. אזהרת משה מתקיימת במלואה.

עד מהירה קורא פרעה למשה ולאחרן ומתחנן כי יתפללו להסרת המכה. תפילתם מתקבלת ורוח מערבית נושאת

את כל נחילי הארבה אל מחוץ לגבול מצרים. אלא ששוב מחזק ה’ את לב פרעה והוא מוסיף לסרב לשחרר את בני ישראל.

מכת החושך

המכה התשיעית, מכת החושך, באה על מצרים בשני שלבים. תחילה משתרר החושך (המוכר לנו) אשר אינו אלא העדר האור. אך למן היום הרביעי הולך החושך ונעשה סמיך ומוחשי, עד כי אין המצרים יכולים לזוז ממקומם. באורח פלא, כבשאר המכות, אין מכת החושך פוגעת כלל בבני ישראל וכמאמר הפסוק: **”...ולכל בני ישראל היה אור במושבותם”**.

עתה כבר מוכן פרעה לאשר יציאת עבדיו העברים כולם, כולל ילדיהם הרכים. רק את צאנם ובקרים, אומר הוא, ישאירו במצרים. משה מבהיר לפרעה בתוקף כי בני ישראל יצאו מארצו עם כל רכושם, ועוד, מוסיף הוא ואומר, גם המצריים יוסיפו ויתנו מצאנם ובקרים לזבוח לה’.

פרעה רותח מזעם ומגרש את משה מעל פניו. הוא מאיים עליו לבל יעז להתייצב עוד לפניו, אחרת – ימיתו.

ויצאו ברכוש גדול

קודם צאתו בפעם האחרונה מעם המלך, מזהיר משה בשם ה’ את פרעה מפני המכה האחרונה בה ימותו כל בכורי מצרים ואף בכורי בעלי החיים. בהלה ופחד עצומים יפלו על המצריים, עד כי שרי המלך ועבדיו יתחננו בפני פרעה בבכיות נוראיות שימהר להוציא את עם ישראל ממצרים, ובלבד שתפסק המגיפה הנוראה. משה מסיים

את דבריו ויוצא בכעס מלפני פרעה.

המכה הבאה העשירית במספר, מבטיח ה' למשה, תהיה האחרונה והאנושה מכולן. בעקבותיה ימהר פרעה לשלח מארצו את בני ישראל ואף ידחוק בהם לצאת בחיפזון. קודם צאתם, מצווה ה', ישאלו בני ישראל כלי כסף וכלי זהב משכניהם המצרים, ובזה תתקיים בהם ההבטחה האלוקית לאברהם אודות סוף גלות צאצאיו במצרים – "ואחרי כן יצאו ברכוש גדול".

ואכן המצריים, שגאוותם נשברה, כיון שמייקרים הם את בני ישראל ומעריצים את גדולת משה מנהיגם, נענים כולם ברצון לשכניהם העבריים ומשאילים להם את כליהם.

"כזה ראה וקדש"

ערב יציאת בני ישראל ממצרים, בא' בניסן, שנת 2,448 לבריאת העולם, קובע ה' באזני משה ואהרן כי החודש הזה בו יצאו בני ישראל מגלות לחירות, הינו מעתה החודש הראשון למניין חודשי השנה. ובהראותו להם את הלבנה ביום התחדשותה, מלמדם ה' לדורות – "כזה ראה וקדש". כלומר, מידי 29 או 30 ימים, כל אימת שתתגלה שוב הלבנה בהתחדשותה, יקדש בית הדין של חכמי ישראל שבכל דור ודור את החודש, והם אשר יקבעו על פי הראייה את ראש החודש (וכך ידעו גם לחשב את זמנם המדויק של המועדים).

דם הפסח – מגן מפני מכת בכורות

באותו מעמד מצוה ה' את משה ואהרן לומר לבני ישראל להכין שה תמים ביום העשירי לחודש, כדי שיהיה שה מזומן להקריבו ביום י"ד בחודש ניסן ערב יציאתם ממצרים. על כל שה, זכר בן שנה מן הכבשים או מן העיזים, יהיו מנויים חבורת אנשים אשר יקריבוהו ויאכלוהו צלוי באש. הקרבן יישחט בין הערביים ובני החבורה יסיימו לאוכלו באותו הלילה.

בכל בית מבתי ישראל יתנו בני ישראל על מזוזות המשקוף מדם הקרבן, כסימן זיהוי למלאך ה' שיפסח על בתיהם במכת הבכורות.

בני ישראל יאכלו את הקרבן עם מצות ומרורים כשהם חגורים ומוכנים לצאת לדרך.

חג הפסח – חג המצות

לאחר זבח הפסח אסורה אכילת חמץ בשבעת ימי חג המצות, על כן יש לבערו מן הבית ומרשות ישראל קודם החג. בימים אלה מותרת אכילת מצות בלבד.

היום הראשון וכן היום האחרון משבעת ימים אלו הינם ימי חג, מקרא קודש, שאסורה בהם כל מלאכה. ביום הראשון מחוייבים בני ישראל באכילת המצות, ואילו בשאר הימים, אף שגם בהם חל איסור אכילת חמץ, מכל מקום אין אכילת המצה בהם חובה כי אם רשות.

קרבן הפסח – ציווי לדורות

משה מכנס את זקני העם ומוסר באזניהם את ציווי ה' אודות קרבן הפסח. בני ישראל מזהירים שלא לצאת בליל ט"ו בחודש מפתח בתיהם המסומנים בדם הפסח. בלילה זה יפסח ה' על בתיהם ובכורי ישראל לא יפגעו במכת בכורות.

משה מודיעם כי ציווי קרבן הפסח הוא ציווי לדורות. חג הפסח בכל שנה במועדו יהיה לאות ולסימן לבני ישראל שבכל דור ודור. כאשר יתמהו הצעירים לפשר הקרבן וחוקותיו, יספרו להם זקניהם אודות הנס הגדול שאירע לאבותינו במצרים.

בני ישראל משתחווים ומודים על בשורת הגאולה הקריבה ובאה ויוצאים מיד לקיים את מצוות ה'.

מכת בכורות

בחצות ליל ט"ו בניסן מתחילה המגיפה הנוראה במצרים. בזה אחר זה מתים כל בכורי מצרים, מבכורות בית המלוכה ועד לבכורות השפחות, השבויים והאסירים ואפילו בכורות הבהמות.

זעקות שבר ובכיות עולות מכל עבר בכל רחבי הממלכה. ואיסור שבירת עצם ממנו.

זכר ניסי יציאת מצרים לדורות

בסיום פרשתנו מוסיפה התורה ומציינת כמה מצוות, שענינן שמירת זכר ניסי יציאת מצרים בתודעת בני ישראל לכל הדורות:

מצות בכורות: קדושת הבן הבכור (בכורות ישראל קנויים לקב"ה משעה שהצילם במכת בכורות) מחייבת פדייתו מהכהן בכסף; גם הבכור הנולד בעדרי הצאן והבקר, מצווים בני ישראל להעלותו קרבן לה'; את בכור החמור (בהמה טמאה שאין להעלותה כקרבן על המזבח) יש לפדותו בשה.

חג המצות: החמץ אסור באכילה כל שבעת ימי חג הפסח ויש לבערו בימים אלה מרשות ישראל ב"בל יראה ובל ימצא"; היום הראשון והאחרון הינם ימי חג מקרא קודש ואסורים במלאכה, לבד ממלאכה הנדרשת לאכילה; ביום הראשון אכילת המצה היא חובה ואילו בשאר ימי החג רשות.

תפילין: יציאת מצרים מוזכרת רבות בפרשיות התפילין (ובתפילה) ומצות הנחתם בכל יום מימות החול משמשת אות וזיכרון לניסים הגדולים שעשה ה' במצרים לאבותינו ולנו.

פרעה, שאף הוא עצמו בכור, מחפש בבעתה אחר משה ואהרן, ובפיו התחינה 'מהרו וצאו מארץ מצרים אתם וכל העם, גברים נשים וטף על כל רכושכם וצאנכם'.

המצריים המזועזעים מתחננים ודוחקים בשכניהם העבריים: 'קחו כל מה שתמצו, רק הזדרזו וצאו מארצנו כי אין בית אשר אין בו מת'.

בשל חפזן יציאתם ממצרים אין מספיק בצקם של ישראל לתפוח, וכשאופים הם ממנו צידה לדרך, יוצאות תחת ידיהם מצות.

ביום ט"ו לחודש ניסן, יוצאים כל בני ישראל אל החירות (מאתיים ועשר שנים חלפו מאז ירידתם למצרים, ארבע מאות שנה מאז לידת יצחק וארבע מאות ושלושים שנה משעת כריתת ברית בין הבתרים בין ה' לאברהם). ביוצאי מצרים 600,000 גברים מלבד נשים וילדים, וגם ערב רב מסתפח אליהם.

פרטי קרבן הפסח לדורות

לזכר ציווי קרבן הפסח, מלמדת אותנו התורה עתה את חוקי הקרבת ואכילת קרבן הפסח לדורי דורות. בין הדברים מוזכרים איסור אכילת הקרבן על ידי נוכרים וערלים, איסור אכילתו מחוץ למקום הקבוע לסעודה

באתר ביו-טיוב ובפייסבוק:
מגזין, שיעורים ניגונים ובלוגים מצולמים,
שידורים חיים בימי חמישי.

WWW.TANYAOR.COM

YouTube

עזרה ראשונה לניצחון

סדר הניא

כיבוש הזמן

נקודות בעיבוד קל מחוך שיחה של הרבי מליובאוויטש

המצוות האחרות. בכל מצוה, החדרת הקדושה היא רק בתחום מסויים של המציאות, ויש בזה דרגות שונות: יש חפצים שנעשים 'תשמישי קדושה'; יש דברים שתומתם לקדושה היא בכך שיהודי משתמש בהם לשם שמים; יש דברים שהם רק בבחינת מכשיר לקיום המצוה וכדומה.

אולם מצות קידוש החודש משפיעה על כל המרחב של הזמן – כאשר בית דין קובע שראש החודש הוא ביום מסויים, יש לכך השפעה על כל החודש, ואף על מעגל השנה כולו, שכן גם עיבור השנים נעשה על פי בית דין.

זמן יהודי

יתרון נוסף של מימד הזמן הוא בכך, שהזמן הוא לכאורה מחוץ לשליטתו של האדם. אי אפשר לקצרו או להאריכו, למהרו או לעכבו, והוא חל על הכול בשווה. ואף על פי כן נותן הקב"ה ליהודי כח לקדש את הזמן ולעשותו 'זמן יהודי', זמן שקשור עם קדושה ועם התורה ומצוותיה.

על ידי 'כיבוש' זה של הזמן מחישים וממהרים את כיבושו של העולם כולו תחת מלכות הקדושה, ועד לכיבושה של ארץ ישראל בגשמיות כפשוטה, בביאת משיח צדקנו, שהוא גם יקבץ את נידחי ישראל, ואז תשוב הסנהדרין לירושלים, ויתחדשו דיני קידוש החודש, בגאולה האמיתית והשלימה במהרה בימינו ממש.

(מתוך הספר "שלחן שבת",

על פי 'ליקוטי שיחות' כרך כו)

"החודש הזה לכם ראש חדשים" (שמות יב,ב)

המצוה הראשונה שנצטווה עם ישראל כעם היא מצות 'קידוש החודש', שעליה נאמר בפרשתנו: "החודש הזה לכם ראש חודשים, ראשון הוא לכם לחודשי השנה". התורה מצוה את עם ישראל לקבוע את ראשי החודשים על פי ראיית המולד, ובית דין הוא הקובע והמקדש את ראש החודש.

העובדה שזו המצוה הראשונה שניתנה לעם ישראל מלמדת על מרכזיותה. רש"י גם מביא בתחילת פירושו לתורה את דברי רבי יצחק, השואל מדוע התורה נפתחת בסיפור הבריאה ולא במצוה ראשונה זו, ומעצם השאלה עולה חשיבותה של המצוה.

זמן קדוש

עיקר מהותן של מצוות התורה היא להחדיר את הקדושה האלוקית לתוך עניני העולם. את המצוות מקיימים על ידי שימוש בחפצים גשמיים, ועל ידי המצוות מתקדשים הדברים הללו, ובכך חודרת קדושה לתוך המציאות הגשמית.

ייחודה של מצות קידוש החודש בכך, שהיא פועלת במישור של הזמן. באמצעות מצוה זו נהפך יום רגיל לראש חודש, יום שיש בו קדושה מיוחדת. כאשר בית דין מחליט לקבוע יום מסויים לראש חודש, הוא מחדיר קדושה לתוך מישור הזמן, והופך את הזמן מרצף סתמי לבעל משמעות קדושה.

יהודים מקדשים

בנקודה זו יש למצות קידוש החודש יתרון מיוחד על

דור המחר

נקודות בעיבוד קל מתוך שיחה של הרבי מליובאוויטש

מרגיש קרוב לעולמם של הוריו, שואף להמשיך את דרכם ולחיות על פי אמונתם.

גם הוא שואל שאלות ביהדות, שכן הוא 'בן' ואינו יודע דברים רבים, אבל אלה שאלות של הבהרה. הוא מבקש לדעת ולהבין מה עושים, איך עושים ולמה עושים, כדי שיוכל לעשות ולקיים את הוראות התורה מתוך שמחה והכרה. בענין זה ברור למדי שיש להשיב לו על שאלותיו ולהסביר לו את עולמה של היהדות.

שאלות של ניכור

אבל יש "מחר לאחר זמן" – זהו 'דור המחר' ששייך לזמן אחר ולתקופה אחרת. זה דור שאין לו קשר ושייכות לעולמם של הוריו ולחיי אמונתם. השאלות שלו באות לא רק מחוסר ידיעה, אלא גם מתוך תחושה של התנכרות לחיי היהדות.

וכאן מחדשת התורה ומורה לנו, שגם 'בן' כזה, מכיון שהוא 'בנך', מוטלת עליך האחריות להשיב לו על שאלותיו באהבה ובסבלנות ולהכניסו תחת כנפי השכינה. גם הבן הזה הוא בנו יחידו של הקב"ה, וחובה עלינו לקרבו לאביו שבשמים ולהביא אליו את אור התורה.

כאשר משקיעים אהבה ותשומת לב בכל סוגי ה'בנים', מקימים "צבאות ה'" שיזכו בקרוב ממש להיכנס לגאולה האמיתית והשלימה על ידי משיח צדקנו.

(מתוך הספר "שלחן שבת",

על פי 'ליקוטי שיחות' כרך לא)

"והיה כי ישאלך בנך מחר לאמר מה זאת"

לאחר ניסי יציאת מצרים ומכת בכורות, מופיעה בסיום פרשתנו המצוה לקדש את הבכורות. בענין זה אומרת התורה: "והיה כי ישאלך בנך מחר לאמר מה זאת, ואמרת אליו בחוזק יד הוציאנו ה' ממצרים". זו המצוה להעביר את המסר גם לבני הדור הבא.

המילה "מחר" דורשת הסבר. לשם מה רואה התורה לפרט מתי תבוא אותה שאלה של הבן? בכל זמן שהבן שואל, יש להשיב לו.

הכול מהתחלה

תשובה על כך מופיעה ברמז בפירוש רש"י: "יש מחר עכשיו, ויש מחר לאחר זמן". רש"י מביא כדוגמה את הפסוק בספר יהושע: "מחר יאמרו בניכם לבנינו". שם מסופר, שבתום כיבוש הארץ וחלוקתה לשבטים, כאשר שבו בני גד ובני ראובן ובאו ליטול את נחלתם בעבר הירדן, הקימו שם מזבח והסבירו, שהוא נועד לשמש זיכרון לבנים, שעלולים לקום ולשאול: "מה לכם ולה' אלוקי ישראל".

כלומר, המילה 'מחר' מסמלת כאן דור חדש, שאינו מכיר כלל את הוויית הדור הקודם והוא אפילו חש זרות וניכור להכרתו של הדור הקודם. לדור זה יש לספר הכול מההתחלה ולקרבו למורשת האבות.

שאלות של הבהרה

דבר זה רמוז בדברי רש"י: "יש מחר עכשיו, ויש מחר לאחר זמן".

כלומר, יש 'דור המחר' שהוא בכל זאת 'של עכשיו'. הוא

חסידות על הפרשה בא

מידת הביטול - הכלי לישועת ה' ויקחו להם איש שה (יב,ג)

רבתינו ז"ל אמרו (חולין ה) "אדם ובהמה תושיע ה'
- אלו בני אדם שהם ערומין בדעה (כאדם הראשון,
רש"י), ומשימין עצמן כבהמה" (דכאי רוח, רש"י).
זהו שרמז הכתוב:

"ויקחו להם איש שה" - על האדם לקנות את מידת
הביטול בנפשו, ולשים את עצמו כשה, שיש בה מידת
הביטול יותר משאר בהמות.

(אור התורה, שמות כרך א' עמ' רפ"ה)

תכלית כל המניעות - גילוי הכוחות הנעלמים

כי אני הכבדתי את לבו (י,א)

גזרות פרעה וקושי גלות מצרים לא באו מרצונו
החופשי של פרעה אלא מפני שהקב"ה הכביד את לבו,
כדי שיתגלו ניסי ה' ונפלאותיו.

כשיהודי נתקל ב'מיצר' - בדברים המונעים אותו
מעבודת הבורא, ייתן אל לבו אשר מקור המניעות הוא
למעשה הקב"ה עצמו, המבקש לנסותו, כדי שיגלה את
כוחות נשמתו.

(משיחת מוצאי ש"ק פרשת וארא תשל"ח)

שבת שלום!!!

כתיבה, עריכה, והגהה: הרב יאיר כלב

ליקוט, רעיונות ועימוד: חי דמארי

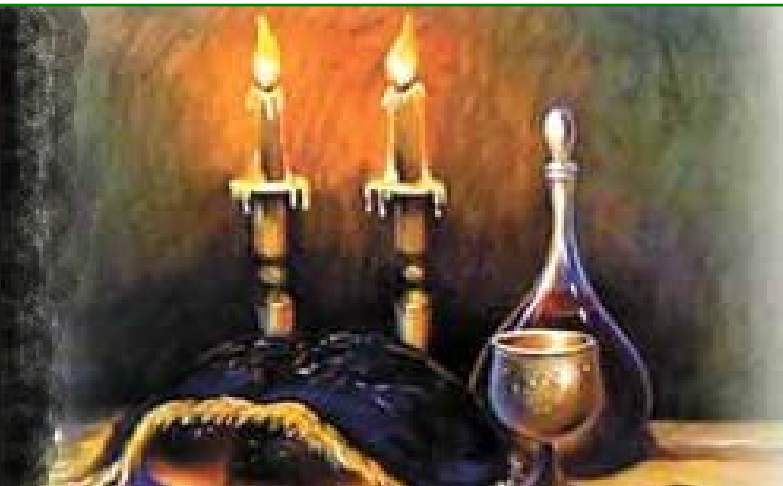
להערות, הארות, הצעות או תיקונים, אנא כתבו לנו

tanyaor4u@gmail.com

הרבי מליובאוויטש הנהיג ועודד שכל אשה ובת (מגיל רך
ביותר ולפחות מגיל 3) תדלקנה נרות שבת וחג.

צאת השבת	הדלקת נרות	עיר (שעון חורף)
17:51	16:36	י-ם
17:52	16:50	ת"א
17:51	16:40	חיפה
17:53	16:44	ב"ש

נהנתם? העבירו הלאה, לזכות עוד ועוד יהודים בהרחבת המודעות למקורותינו.

נא לשמור על קדושת הגיליון